

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РІК X.

Ч. 31 (1084).

СУБОТА, 17. БЕРЕЗНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, MARCH 17th, 1928.

№ 31 (1084).

VOL. X.

ПРЕДЛОЖЕНО ДОКУМЕНТИ ПРО ЗІРВАННЯ ЗНОСИН З С.Р.С.Р.

ОТТАВА, 15. березня. — Канада зірвала офіційні торговельні зносини з Радянським Союзом у травні 1927 року через те, що канадський уряд був переконаний, що радянський уряд не сповнив своєї зобов'язання заперестати воруку акцію проти інституцій британської імперії. Це виявилось з документів, переданих вчора в парламенті, які відносяться до спору між Великою Британією та Радянським Союзом, який закінчився тим, що британський і канадський уряди зірвали зносини з радянським урядом. Документи виявляють, що британський уряд звернув увагу на факт, що зірвання англо-радянського договору з 1923 року не означає те, що Канада повинна зірвати зносини з Радянським Союзом. Однак міністер колоній Емері запропонував, що спільна акція всіх зацікавлених держав британської імперії буде успішною.

Документи, що відносяться до зірвання зносин з Радянським Союзом, складаються з 20 телеграм, 6 листів, 4 депеш, кількох резолюцій протесту від канадських організацій — Незалежної Партії Праці Канади (правдоподібно Канадської Партії Праці), син-файнерського клубу в Торонто, Робітників та Фермерів центрального Онтаріо — а також синіх книжок і білих книжок, виданих британським урядом. Канадський і британський уряди обмінялися кількома документами і британський уряд повідомлено 26 травня 1927 року, що Канада ринила закінчити офіційні зносини з поданими вже причини. Льюїс Ф. Герус, радянський офіційний і торговельний агент у Монреалі, дістав інструкції опустити зі своїм персоналом країну. Його проща, щоб ще раз обміркувати це рішення, не була узгоджена.

Конгрес Нікарагви проти Злучених Держав

ВІДКИНУВ ЗАКОНОПРОЄКТ МЕККОЯ, ЯКИЙ УПОВНОВАЖУВАВ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ МАТИ "НАГЛЯД" НАД ПРЕЗИДІАЛЬНИМИ ВИБОРАМИ.

МАНАГВА, Нікарагва, 14. березня. — Нікарагванський конгрес відкинув вчора законопроект Меккоя, який постановляв, щоб Злучені Держави мали нагляд над президіальними виборами в жовтні. За законопроект було 16 голосів, а 22 проти. МАНАГВА, Нікарагва, 7. березня. — Міністер Злучених Держав Ебергард дістав сьогодні інструкції від державного секретаря Келого, щоб повідомити уряд Нікарагви, що американський державний департамент підтримує "дратівні кроки", якщо нікарагванський конгрес не ухвалить виборного закону, на підставі якого Злучені Держави будуть мати "нагляд" над президіальними виборами в Нікарагві. Інструкції були закомуніковані президентові Діазові, який поспішив заперечити Ебергарда, що нікарагванський конгрес буде розбирати законопроект завтра. Діаз заперечив також американського міністра, що виборний законопроект буде ухвалений.

Консерватисти в конгресі на чолі з генералом Чаморо виступають проти виборчого законопроекту, закидаючи урядові Злучених Держав, що він підтримує генерала Монкаду на президента. Монкада є провідником ліберальної партії й минулого року підписав угоду з полковником Стимсоном, представником Куліджа, та розпустив свою армію, що воювала проти консервативного уряду Діаза й підтримувачів його американських моряків. САНДИНО ПОГРОЖУЄ ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ. ВАШІНГТОН, 15. березня. — Генерал Августіно Сандино, командант нікарагванської армії, що бореться за визволення Нікарагви, вислав до сенату Злучених Держав депешу, в якій загрожує безпеченству "всього північно-американського урядника, замешкалого на нікарагванській території", якщо морські Злуч. Держав не заберуться негайно з Нікарагви.

НІМЕЧЧИНА ХОЧЕ ЗІРВАТИ ПЕРЕГОВОРИ.

БЕРЛІН, 15. березня. — Довіданося сьогодні, що Німеччина має намір негайно зірвати переговори з Радянським Союзом в справі торговельного договору, бо радянська влада арештувала шістьох німецьких інженерів за участь у змові знищити копальні в Донбасі.

РОЗПОЧАТТЯ ЖЕНЕВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЖЕНЕВА, Швейцарія, 14. березня. — Завтра розпочинається тут преліминарна конференція розроблення при участі делегатів від багатьох держав, включуючи Радянський Союз, Туреччину й Злучені Держави. Буде це мітинг спеціальної комісії, назначеної Лігою Націй для виготовлення програми пізньої міжнародної конференції для обмеження й зменшення зброєнь — на суші, на морі й в повітрі.

НА УКРАЇНІ АРЕШТОВАНО 41 ТЕРОРИСТИВ.

ХАРКІВ, 14. березня. — Кореспондент "Правди" сповістив про арештування 41 осіб, належних до терористичної групи, яка виконала 15 наскоків на радянську територію при румунських кордонах.

В ЛОС ЕНДЖЕЛЕСІ Є 125,000 БЕЗРОБІТНИХ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, Каліф., 12. березня. — Лос Енджелес, найбільше місто над Тихим океаном, знає найбільше безробіття у своїй історії. Невполий підрахунок безробітних виказує, що в цим місті є 125,000 робітників без праці. Більше як 6,000 з цього числа є жінками членами, що означає, що близько 20 проц. організованих робітників у місті є без праці. З організованих робітників особливо тяжко діткнені безробіттям робітники будівельної індустрії.

І РУМУНІЯ ПОСЯГАЄ ПО РАДЯНСЬКЕ ЗОЛОТО.

БУКАРЕШТ, 15. березня. — Тут ходять слухи, що Румунія має намір піти слідом Банку Франції й згодошити свої претенсії до радянського золота, що стоїть у двох ньюйоркських банках. Румунія буде домагатися золота як відшкодування за румунський скарб, обчислений на 16 мільйонів доларів, який здепоновано в Москві 1916 року й який радянська влада мала сконфіскувати.

ПЕРЕЙШОВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ПЕНСІЮ.

У магітоським парламенті перейшов у третій читанні законопроект про пенсію для старців. Посол Джан Квін, провідник робітничої групи, протестував проти точки, на підставі якої законопроект входить в силу аж після прокламації заступника губернатора. Він домагався, щоб законопроект увійшов в силу від 1. травня, на початку фінансового року. Прем'єр Брекенс відповів, що ніхто не знає, коли машинерія для провадження нового закону буде готова, він думає, що затягне аж до пізнього літа, заки будуть зроблені всі потрібні приготування.

В ПОЛУДНЕВІЙ КАЛІФОРНІ ВОДА ЗАТОПИЛА ПОНАД 300 ОСІБ.

В минулий вівторок досить страшна катастрофа, жервою якої впало більше як 300 людей. Коло місточка Нюгола, 45 миль на північ від Лос Енджелеса, вода прорвала велику цементову таму на водопроводі й зайяла кілька місточок та фермерські оселі, що лежали понижче. Водопроводом цим іде вода 200 миль через пустиню до Лос Енджелеса. На ній є кілька там і одна з них під напором води завалилася. Точних відомостей про число загинувших немає. Одні відомлення кажуть, що видобуто вже 277 трупів, а інші подають, що видобуто 300 тіл загинувших. Крім них, є кількості загублених.

Матеріальну шкоду обчислюють на яких 15 мільйонів доларів. Деякі відомлення кажуть, що шкоди можуть дійти й до 30 мільйонів доларів. Найгірше постраждало місточко Санта Пола, де загинуло около 100 осіб. Разом вода зайяла сім міст і місточок у долині ріки Санта Клара.

ГОРА ЗАСИПАЛА ОКОЛО 200 ЛЮДЕЙ.

САНТОС, Бразилія, 12. березня. — В цим місті обсунулася гора Серрат і засипала частину міста. Обчислюють, що в катастрофі загинуло около 200 людей. Цієї родини є похоронені в своїх помешканнях, які привалила земля.

СЕНАТСЬКИЙ ПІДКОМІТЕТ ГОСТРО ПЯТНУЄ ВУГЛЕВІ КОМПАНІЇ.

ВАШІНГТОН, 12. березня. — Підкомітет сенатської комісії для міжстейтової торгівлі, що переводив слідство у вуглевій промислі, оголосив вчора свій звіт, в яким гострими словами осуджує поведінку вуглевих компаній коло Питсбургу й у центральній Пенсилвенії. Сенатори закидають вуглевим баронам заведення справдішного терору супроти страйкуючих майнерів. Вони наводять приклади грубої брутальності, стрільнини до шкільної дівчорки й інші насильства.

Звіт гострими словами осуджує поліцію вуглевих та залізничних компаній. Він каже, що сенатори на власні очі бачили рани людей, побитих поліцією й платиними наганячами вуглевих компаній. В суботу прийшла перед комітет жінка одного майнера і заявила, що вуглева компанія викликала її чоловіка з роботи за те, що вона заявила перед сенатським комітетом, що платня її чоловіка не вистачає родині на прожиток і що їх діти ходять в зимі без обуви.

РОЗПОЧАВСЯ ПРОЦЕС ПРОТИ ЧЛЕНІВ БІЛОРУСЬКОЇ ГРОМАДИ.

ВІЛЬНО, 23. лютого. — Нині почався процес проти членів зліквідованої "Білоруської Громади". Обвинувачених є 56 осіб, між ними 5 бувших послів. На сально впроваджено обвинувачених групами по 16 осіб. Розправа потриває 2 і пів місяця. Боронять: ген. Бабянський, адв. Смирновський, Голігів, Дурач, Етінгер (з Варшави) і 8 адвокатів із Вильні з Петрушевичем на чолі. До розправи покликано 660 свідків. Заприсяження свідків займе три дні, потім відчитуватимуть акт обвинувачення, що обіймає 98 сторін. Між журна-

лістами є представник московських "Звестій". ВІЛЬНО, 27. лютого. — Нині, в четвертий, дні розправи членів "Білоруської Громади", всі обвинувачені на питання голови суду відповіли, що не почувуються до вини. На зазив голови, щоб вони говорили польськи, обвинувачений Тарашкевич відповів, що з приципальних причин говорити будуть лише по білоруськи. Далі заявив Тарашкевич, що ошновники "Громади" не мали на думці оснновувати нелегальну організацію і що "Громада" дідала в рамках конституції.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПОПУСКАЄ КИТАЙСЬКИМ ГЕНЕРАЛАМ.

ЛОНДОН, 15-го березня. — Тут довіданося, що Велика Британія й інші держави готові злагідити свої домагання, предложені нанкінському урядові 1927 року після відомого бомбардування Нанкіну британськими й американськими воєнними кораблями. Великі держави уважають, що положення цілком змінилися з огляду на факт, що виступи проти чужинців у Нанкіні були зроблені завдяки більшовицькому елементові, який тепер усунений від контролю китаїських справ (серед правих кумінтанців з Чан Кай-Ші на чолі). Зміна поглядів наступила після конференцій, які відбув британський представник сер Майлс Лемпсон з Лі Чай-Сунном у Кантоні і нанкінським міністром закордонних справ у Шангаю.

У ЛЬВОВІ АРЕШТОВАНО 20 КОМУНІСТІВ. ЛЬВІВ, 27. лютого. — Місцеві комуністи влаштували вчора передвиборче віче в кінотеатрі "Люна" при Жовківській вулиці. Коли другий з черги промовць виступив у своїй промові проти уряду, поліційний комісар розвазав віче. Поліція арештувала з присутних 20 осіб.

БУДЖЕТ РОБА ОДОБРЕНИЙ КАНАДІСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

ОТТАВА, 14-го березня. — Більшість 24 голосів парламент одобрив сьогодні бюджет Канади, який предложив міністер фінансів Роб. За бюджетом було 116 голосів, проти 92. В опозиції було 20 голосів, відданих прогресивному групі, яка злучилася з консервативними на тому, що годилася з ними принципіально, але радше тому, що вважає, що ліберальний уряд повинен знижувати тарифу навіть скорше, як робить це тепер.

Так, отже, уряд був напаянтований з двох протилежних сторін. Консерватисти, які стоять за як найвищою тарифою, голосували проти бюджету, а прогресисти, які є за як найнижчою тарифою або вільною торгівлею — зробили те саме. Вчора відкинуто дві поправки до бюджету — консервативну й прогресивну. Прогресивна поправка до поправки була відкинена 171 голосами проти 20, а консервативна поправка 136 голосами проти 76.

ПОСОЛ ПРЕДЛОЖИВ ШИРОКИЙ ПЛАН ІМІГРАЦІЇ ДО КАНАДИ.

ОТТАВА, 10-го березня. — Консервативний посол з північного Ванкуверу, генерал МекРей, виголодив у парламенті промову, в якій предложив такий план імміграції до Канади: 1) В порозумінні з британським урядом заселити Піс Ривер. 2) Збудувати залізницю з Піс Ривер до Тихого океану. 3) Давати гомести в околицях, де є корчі, без плачення податку через п'ять років. 4) Вичистити і з'орати 80 акрів кожному новому іммігрантові та поставити йому хату і стайню коштом \$1,500. 5) Цих \$1,500 іммігрант мав би сплачувати щойно на шестім році, а платити мав би через 30 років. 6) Провінційналі уряди мали б зменшити податок від порожніх капіталістичних земель, щоб уможливити компаніям

продавати ті землі на сплату врожаєм, і через 5 літ мали б звільнити таких фермерів від податку, але щоб вони забезпечили урядові половину засіву законом. 7) Щоб засновувати клуби, які помагали б іммігрантам на новім господарстві. 8) Щоб до вербовання іммігрантів уживати не зграї агентів, а досвідчених фермерів. 9) Щоб координувати діяльність провінцій і домінів в Англії ради збільшення британської імміграції. 10) Щоб збільшити жіночу імміграцію, бо тепер є більше чоловіків в Канаді, як жінок. 11) Щоб випускати лише фермерів і домову прислугу. 12) Щоб не випускати небажані раси. Посол МекРей пропонує, щоб уряд видав на переведення цього плану \$300,000,000.

ПОВІНЬ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

З дершими розтопами впаала на південно-східну частину Радянської України живлюва катастрофа повини. В Мелітопільській, Запорізькій, Маріупольській та Луганській округах вода залила села. Від 11. лютого почалася на Мелітопільщині велика повінь, наслідком якої низини перетворилися

на озера, балки на ріки. Вода залила 85 сіл. Річки Горіць та Кальміус у Маріупольщині виступили з берегів. В Оріхівській районі, на Запоріжжі, вода залила село Покровськ та підмила Гуляйпільський міст. Рятункову акцію провадить військово та місцева міліція. Втрати дуже великі.

ЗАЛІЗНИЦІ УБИЛИ ДВОХ РОБІТНИКІВ.

Минулого вівторка залізничні локомотиви убили в Вінніпегу двох робітників. На сінярський ярді локомотива вдарив Г. Манегда, секційного робітника, який вичищував свідки. Його відвезено до шпиталю, де він опіся помер. Манегда мав 45 років і полишив жінку й двоє дітей, які виїхали до старого краю відвідати рідню. Преса каже, що він був російської народності, а його родина виїхала на відвідання до Польщі. З того можна вносити, що Манегда міг бути Українцем. Другий нещасливий випадок мав місце на Форт Рудж, де сінярська локомотива убила переходячого через тре-

ку Артура Селерса, який походив з Англії. Селерс мав тільки 21 років і був без роботи. ЗАСУДЖЕНО РОБІТНИКІВ НА 2 МІСЯЦІ ТЮРМИ. В поліційнім суді у Вінніпегу засуджено Біла Тейта й Константина Довбету на два місяці в'язниці за вступлення на реальність канадської національної залізниці. Обох їх знайдено в шопі на сінярський ярді, де вони спали на сінярську ярду в теперішню пору, а помімо того суду вварив ще їх 2-місячною в'язницею. Така то доля робітника в капіталістичній країні.

РІЖНІ ВІСТІ

СУТІЧКИ МІЖ ВІЙСЬКОМ А ПОВСТАНЦЯМИ.

МІСТО МЕКСИКО, 15. березня. — Депеша з Гвадалахари каже, що в бійю між військом а повстанцями у Льюс Альтосі загинуло 5 жовнів і 34 повстанців. В іншій малій сутичці убито 5 повстанців.

В МЕКСИКУ СТРАЧЕНО 6 КАТОЛІКІВ.

МІСТО МЕКСИКО, 14. березня. — Пресові депеші доносять, що в місті Сан Луїс Потосі страчено вчора вечером шістьох видічених католиків, між ними одного попа. Всіх їх обвинувачувано в змові проти уряду і признано винними.

РАДЯНСЬКА КОРПОРАЦІЯ ВІДКРИЄ ФІЛІО.

САНТІЯГО, Чіле, 12. березня. — Тут ходять слухи, що радянська торговельна корпорація в Буенос Айрес відкриє свою філію в Антофогаста, в Чіле. Радянський Союз вже закупив велику кількість салітри.

ЗВІЛЬНЕНО ПРОВІДНИКІВ СЕЛЬ-РОБА.

Дня 23. лютого випущено з львівської тюрми арештованих перед 20-ти днями лівих політичних діячів, а саме Вальницького (редактора "Сель-Робу"), Химчина (голова Сель-Роб-Лівіці), Крайківського (редактора "Нашого Слова"), Хабу (редактора "Світла") й Філяковського, арештованих за мниму участь у мнимім зідзі К.П.З.У. в Данцігу. На Волині випущено на волю арештованих під тим самим замітом 6. послів Чучмая, Козичького й Братуна.

ВІЙСЬКО РОЗБИЛО БАНДУ ПОВСТАНЦІВ.

МІСТО МЕКСИКО, 13. березня. — Депеша з Гвадалахари до газети "Універсаль" доносить сьогодні, що підчас атаки повстанців на Сан Хуан Де Льюс Льюс військо розбило повстанчу банду з 500 людей і 25 повстанців убило. По стороні війська було 12 убитих.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF CANADA...

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Прічард і Менґрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cnr. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПАРИЗЬКА КОМУНА.

Вже через 57-років кожного 18. березня класово свідомі пролетарі всього світу згадують Паризьку Комуни. Кожного року в той день відбуваються скрізь святинні зібрання працюючих, на яких промовці пояснюють, що воно за день такий важливий для робітничої класи.

18. березня 1871 року робітники Парижу, вперше в історії пролетарської визвольної боротьби, встановили свою владу і порякування справами цього міста перейшло з рук буржуазії у руки революційної комуни — тоб-то ради-міських общин. Як це сталося?

Це сталося під час французько-прусської війни. Війна ця почалася в літі 1870 р. Прусія, в тих часах могутня держава, розпочала війну з Францією, надіючись тим способом об'єднати в одну цілість розрізані, окремі, менші німецькі держави.

Успіх у війні мали Німці. 2. вересня 1870 р. під Седаном вся французька армія з Наполеоном піддалася в полон і пруська армія підійшла аж до Парижу. Але робітники Парижу не захотіли йти в невольні німецькі мілітаристи та буржуазії і вирішили далі боротися. 4. вересня 1870 р. в Парижі проголошено республіку і вибрано "уряд національної оборони".

Парижські робітники видали відозву до німецького пролетаріату, щоб він не допущав до війни проти французької республіки. Німецькі робітники, яких закликав теж Перший Інтернаціонал, борючись проти війни з Францією, відгукнулися відозвою, але їх за це заарештували.

Пруська армія тепер ще більш завзято наступала, бо республіканська Франція для неї була ще більш ненависна. Прусаци облягли Париж, який завзято боронили паризькі робітники. Для оборони міста організовано національну гвардію, якою керували революційні діячі.

Французька буржуазія побачила небезпеку для себе в тому, що робітники й революційні діячі озброюються, бо вона знала, що ця зброя може обернутися проти неї. Тому буржуазний уряд почав нішком вести переговори з Прусакими, усував революціонерів з відповідалних становищ то-що. Почалося хвилювання серед народу. Старий уряд усунуто і вибрано новий. Але старий уряд швидко добився перемоги і даді зраджував республіку.

Незадоволення мас не втихало і з робітників та дрібної буржуазії організувався так званий Центральний Комітет Національної Гвардії. 28. січня 1871 р. буржуазний уряд Франції склав ганебний мир з Прусакими, але робітники й дрібна буржуазія вирішили не визнавати цього миру а організувати революційну Комуни — тоб-то раду міських общин Парижу, для порякування справами міста.

Назрівала революція. Буржуазний уряд, під проводом Т'єра, втік до Версаля біля Парижу. В Парижі залишився Центральний Комітет Національної Гвардії, який став робітничим урядом і проголосив Комуни 18. березня 1871-року.

Центральний Комітет Національної Гвардії почав впорядковувати життя Парижу, яке допровадила до розладу буржуазія, урядники й попи, що саботажували і втікали до Версаля. 26. березня відбулися вибори до Комуни. Вибрано було революціонерів і соціалістів, а між ними 25 робітників, на всіх 83 членів Комуни. Політика нового уряду мала класовий характер, хоч комунари не були свідомими, організованими в дисципліновану партію комуністами. Проте за короткий час (бо лише 72 дні) свого урядування вони виявили незвичайну політичну мудрість і вмільсть у завідуванні громадськими справами.

Комуна захищала інтереси пролетаріату й бідноти, тому перш за все скасувала кари на робітників, заборонила нічну працю пекарів і встановила всякі інші полегші для робітників. На залишених власниками фабриках встановлено спільну продукцію. Церкву відділено від держави, а її майно забрано на державну власність. Всі найбільші відповідалні урядовці діставали таку саму платню, як кваліфіковані робітники. Відповідалні становища доручувано й чужоземцям, щоб виявити міжнародний характер Комуни.

Комунари, на жаль, не мали досвіду в боротьбі з буржуазією за владу і зробили дуже важливі помилки. Вони дали буржуазії волю, дозволяли переходити з Парижу до Версаля й назад, видавати буржуазні газети і провадити завзяту контр-революційну пропаганду. Комуна не конфіскувала грошей в банках, хоч сама терпіла недостатки. Комунари не взяли того на увагу, що буржуазія не піддається мирно революції і без бою не віддасть свого панування. Найбільшою помилкою було те, що Комуна не знищила буржуазного версальського уряду відразу, але дала йому можливість організувати силу війська, в чому версальцям допомагали Прусаци, відпускаючи для них полонених французьких жовнірів.

Революційний Париж був оточений пруськими військами, що вичікували його упадку. 1. квітня 1871 р. Тер почав обстрілювати місто. Почалася страшна боротьба. Пролетаріат Парижу однодушно став проти версальців і з нечуваним героїзмом обороняв кожну барикаду, кожну пядь землі. Але не було сили оборонити Париж і 21. травня версальці здобули його. Від 22. до 29. травня буржуазія люто мстилася на повстанцях, нікого не щадячи. Буржуазні звірі вбивали чоловіків, жінок, дітей і горами трупів та ріками крові заповняли

вулиці Парижу. 25 тисяч робітників замордовано за той тиждень, 3,500 померло від ран і хвороб, 14 тисяч було заслано на каторгу, а 70 тисяч жінок, дітей і немінних стариків залишилося без даху над головою і без всякої допомоги, яку забезпечували їм поляглі комунари. Ось так помстилася буржуазія на робітниках за те, що вони наслідками спробувати позбутися своїх гнобителів, щоб самим порядкувати своїм життям.

Парижські комунари згнули в героїській боротьбі, але не марно. Вони вказали пролетаріату, як належить боротися за своє визволення, а їхній досвід став великою і важливою наукою для прийдешньої пролетарської революції. Маркс, а ще більше Ленін, вивчили цей досвід і вияснили революційному пролетаріату, в чому треба йти за прикладом Паризької Комуни, а де і як треба вістерігатися її помилок.

Навчившись на тому досвіді, пролетаріат Радянських Республік довершив те діло, яке започаткували паризькі комунари. Він організував міцно спаяну і сильно дисципліновану Комуністичну Партію, виховувану і навчану великим провідником пролетарської революції Леніном. Ленін вчив на досвіді Паризької Комуни, як належить будувати пролетарську державу на руїнах буржуазної, щоб при її допомозі дійти до комунізму. Тому робітникам Радянських Республік легше було перемогти буржуазію, зруйнувати всю її державну машину, а натомість збудувати своєю робітничо-селянську державу, переходову суспільну організацію на шляху до комунізму.

Що року на 18. березня все більше пролетарів по всьому світі довідуються про значіння Паризької Комуни, вивчають її досвід і переконуються в неминучості світової пролетарської революції. Що року більше комуністичний рух, зростають в силу Комуністичні Партії різних країн, об'єднані в міжнародну організацію — Комуністичний Інтернаціонал. З кожним роком скоріше наближається день перемоги пролетаріату всього світу і комунізму, за який загинули в героїській боротьбі безсмертні паризькі комунари.

"ФРАНЦУЗЬКА РЕВОЛЮЦІЯ" НА ВИСТАВІ.

(Від нашого паризького кореспондента.)

У Національній Бібліотеці відкрилася чергова вистава, на цей раз присвячена доби Великої Французької Революції. Заздалегідь можна було уявити собі, які багатства будуть на цій виставі, бо в ній беруть участь усі бібліотеки, музеї, архіви паризькі й провінційні.

А де більше є пам'яток про Велику Добу, як не в Франції? Треба цілих днів, щоб оглянути виставу, але заціді дні ви перенесетеся цілком у часи революції. Дозвольте, читачу, поведи вас на цю виставу, хоч як неможливо передати на папері те, що треба бачити на власні очі.

1) ПРЕДТЕЧІ.

Пам'ятаєте вірші Гайне про нічний бал у Тюїєрі придворних дам Марії Антуанети, де поет звив цих дам без голів, які зникли на гільотині? Пам'ятаєте скарги цих дам: "Цей твої доктрини, Жан-Жак Русо, Вольтер"... Так, у часі доктрин доктрин прийшла хвиля 1789 року. І логічно почати огляд вистави від "доктрин".

На столі перед вами перше видання (1748 р.) "Дух законів" — Монтеск'є, що вийшло без імені автора й витримало 22 видання протягом 18 місяців. Льоньський монархіст і буржуа Монтеск'є, певне, ніколи не думав, який вплив матиме його твір.

А поруч із ним перше видання "Суспільного договору" Русо, яке так але зустрів уряд і церква. Ваде-мекум Робесп'є-

Бомарше, але його "Подружжя Фігаро", що рукопис його є тут на виставі, теж немало причинився до зруйнування старого режиму.

2) ГЕНЕРАЛЬНІ ШТАТИ.

Старий режим конає, головне через брак грошей. І король, хоч не хоч, скликає Генеральні Штати. Десятками розкладені тут відомі "накази" депутатам, коштовне джерело для студіювання історії революції, яким користувався, між іншим наш земляк професор Лучицький. Альбоми портретів членів Установчих Зборів, обличчя яких яскраво говорять про їх оптимізм що-до "парламентського" розв'язання конфлікту між старою й новою Францією. І тут-же така дуже рідка річ, як рукописний оригінал засідання Штатів і "присяги в манежі", куди зібрані депутати, побачивши, що з наказу короля замкнено двері сали, де звичайно збиралися.

3) 14. ЛИПНЯ.

Невеликий лист Людвика XVI, що виганяє Некера з Франції. Ми — 11-го липня. За три дні впаде Бастилія. І на виставі бачите плян старі Бастилії, диплом виданий одному з "переможників Бастилії", композиції музичні й поеми на цю тему. Народні гравіюри, присвячені захопленню Бастилії. Медаль із зображенням зруйнованої Бастилії й з надписом: "Пора була вже мені повстати, бо я жив під тягарем кайданів і башт". Ці медалі роздавали переможцям Бастилії, і та, що на виставі, належала Лафаету. А з стіни вистави видно відому картину Гюєля "Захоплення Бастилії".

4) ПОСТАТІ УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ.

Погруддя Бей з датою 1791 р. і з підписом "У наших серцях житимуть його чесноти". Недовго вони жили... Кімна статуя Лафаета, безталанного героя революції. А над усім цим постає Мірабо в численних картинах, гравюрах і статуях. Тут містяться знамениті статуя роботи Гудона, зроблена вже перед самою смертю такою "еластичною" своїми поглядами трибуна.

5) ЕКЗЕКУЦІЯ КОРОЛЯ І КОРОЛЕВИ.

Неминуче розвивається революційний процес. Конституанту змінило Конвент. Монархію повалено, і "християнський король" стоїть перед судом народу. Перед вами документ — унік: рукопис промови Мальєрба — захисника Людвика XVI. перед революційним трибуналом. 15, 16, 17, 18, і 19. січня 1793 р. конвент дебатував над долею короля, і кожний депутат повинен був отверто висловити свою думку з мотивуванням. Ось лист депутата із їх голосуванням. Це лист "царевичів", які пізніше, за 25 років, коли поверне старий режим, підуть на вигнання. Правда, далеко не всі. Багато померуть графами й баронами Рєстарвації. Регістр розкритий

на імені Давіда, відомого маляра, що помер на вигнанні в Брюкселі.

Велика афіша з вільною гільотини повідомляє Парижан про "засудження Луї Капета, зрадника батьківщини, на смертну кару на Площі Революції". Далі записка ката Сансона, що питає генерального прокурора, яких заходів той має вжити для кари. Знов записка, на цей раз короля, який прохає Конвент відстрочити кару на три дні, і тут-же відповідь Конвенту: "Конвент переходить до чергової справи". Народня гравюра в фарбах із зображенням екзекуції короля. Того-ж дня, о 11. години ранку, поховали короля на цвинтарі Мадлен у присутності двох урядовців. Про це дізнаєтесь з оригіналу протоколу, що є на виставі.

Кілька друкованих сторінок інкварту. Акт обвинувачення Марії Антуанети, так званої лотаринсько-австрійської вдови Луї Капета", з друкарні революційного трибуналу. Афіша про вимок, і знов гравюри з ешафотом.

6) ТЕРОР.

Ми на терорі, і вистава ніби то ілюструє роман Анатолія Франса "Боги прагнуть крові". Перший рукопис пожовклий, нечіткий, але це декрет про організацію "надзвичайного трибуналу", велика афіша — залик до громадянства. називати людей, гідних бути суддями. Великими літерами написаний паспорт. Кому? — Шарлоті Корде, виданій у місті Кан. Ви мимоволі задираєте голову догори, де висить слава картина Давіда "Вбивство Марата"; вона належить Брюксельському музеєві, її надіслано спеціально на виставу. 14-го липня 1793 р., на другий день після вбивства Марата, в Конвент з'явилася депутація, і з поміж неї один санкюлот гукнув Давідові: "Ти мусиш зробити картину". Я зроблю її.

14-го жовтня того-ж року шедевр уже виконали.

І тут-же мертва голова Марата, відомий малюнок теж Давіда з підписом "вони не могли мене підкупити і томи вбили". Кілька листків брудних, але чого вони варті? Це листки "Друга Народу", газети Марата, що лежали біля Марата, коли його вбили в кувелі. На них досі плями крові Марата. І походять вони з "книгарні Франса", батька Анатолія Франса.

Кінець Жиронді. І ви бачите протокол арешту Кондорсе, вирок ревітрибуналу Жиронді, а далі наказ "Комітету громадського порятунку" заарештувати Дантона й Демулена. Париж побачить процес Дантона чи, певніше, почує його могутній голос. І прокурор Фук-е-Тенділь пише листа — він перед вами — скаржучись, що "оскаржені не додержують порядку". Він матиме від ніни змогу затулити рота "оскарженим".

Виставка замирила Дантона з Робесп'єром, бо тут-же реєстр річей знайдених у Робесп'єра підчас його арешту.

І вперше на виставі з'являється тіль Бонапарта, Маленька нотатка: Бонапарт прохає місію до Туреччини. Пому відмовили. Хто зна, як пішли-б події, як-би він дістав був цю місію?

7) ЕМІГРАЦІЯ І КОНТРЕВОЛЮЦІЯ.

Цей термін не наш, а вистави, і присвячений він тодішнім колишнім людям, що хотіли повернути хід історії. Ось альманах емігрантів, виданий у славновісному Кобленці, де організувалася контр-революція. Поруч велика афіша, що малює найбільшу вагу в розвитку революції. Це відомий маніфест князя Брунсвіка, командира інтервенційної армії Прусаків і Австрійців (французькі емігранти, як і наші, були тільки додатком). Маніфест зраджував емігрант, що вважає всіх Французів за "бунтівників" і загрожує їм суворими карами. Маніфест датований 25. липня 1792 р., а 10. серпня монархія закінчила своє існування.

Старий примірник Гомера видання 1707 р. Він що робить на виставі революції? Він

був у похідному мішку жовніра емігрантської армії, і так увійшов в історію. Він належав Шатобрінові, що був в армії Конде, французького Денкіна. Коли побачите цього Гомера, відшукайте в іншому місці вистави іншу книжку. Вона німецькою мовою й зветься "Аус майнем Лебен". Автор її Гете. Він теж був в армії контр-революції, в армії Брунсвіка. Книжка розгорнута на описі баталії Вальмі, де революція знищила інтервенцію. Ви прочитаєте історичні слова Гете: "Від цього місця й від цього дня починається нова доба в світовій історії". Простий вираз не захотів, щоб автор "Вертера" й "Рене" не зустрівся підчас відступу з Вальмі

Ті емігранти теж мали свого "вождя" після кінця Людвика XVI. І ось протокол емігрантського призначення Людвика XVII, тоб-то сина Людвика XVI, який ніколи не царював.

"Англо-емігранти" — шуани, замкнені, як щурі в Кібероні" — доведення генерала Гоша напередодні баталії під Кібероном 16. липня 1795 року, де контрреволюція загнал в море, як під Перекопом у нас 1920 року.

На цьому кінчаємо, бо все одно не переписеш усього. Вистава має не менше багатства що-до доби Директорії, аж до того дня, коли переможець генерал покінчив із революцією, аж до 18-го Брюмера й "приходу генерала Бонапарта".

Льво Борщак.

ЗАМІТКИ.

Самі про себе.

Написав редактор "К. У." в своїх "датах", що він і його співробітники "літають (думками) в воздузі", "попід водою" та "говоримо через повітря".

Хоч раз висловились правдиво самі про себе.

Були під французьким правлінням, говоривши в повітря, перейшли до лібералів й знов та сама історія.

Нема до кого говорити, то розуміється, що треба говорити в повітря та літати дурними думками у вѳздузі.

Зле полав.

На однім греко-католицьким та греко-православним "святі" роковин смерті Шевченка.

"Лектор" говорить про культуру Греції, переходить до Чехо-Словаччини і лає комуністів.

Голова спить блаженним сном, жінки між собою говорять про якісь заборони, чоловіки курять в "смокінг румі" й розмовляють про форманів. "В шільї Чехо-Словаччині повно комуністів, там за багато воли, за багато демократії. Так само в Німеччині й інших краях, всюди їх повно".

Написав води, кашельну кілька разів і почав з "Кобзаря". Зачитався так серйозно, що змивав патріотів, кадло, боїв, Хмельницького засадив в "свинячу баяру" і аж тоді спам'ятався, що эле полав.

"Воно знаєте... то сильно величаво книга... наш Тарас писав багато... О, він невидів... Тд лише треба старанно перечитати і вибрати, бо всього не можливо вам передати... Шезченко стов за самостійною Україною без... він багато писав, але треба вибрати..."

Не хоче раю.

Один англійський місіонар пояснював Китайцеві, що як прийме він християнську віру то піде до раю, побачить ангелів, гарний сад, буде слухати гарних співів та музики й буде там вічно жити серед роскоші та втіхи.

— А чи те місце належить також до Англії? — спитав Китаєць ломаною англійською мовою.

Місіонар не знав, як краще сказати.

— Так, належить до Англії, — відповів він непевно.

— Як так, то я не хочу бути християнином і не хочу бути в раю — відповів Китаєць.

Драпка.



МАСОВИЯ РОЗСТРІЛ КОМУНАРІВ ПІСЛЯ ЗАХОПЛЕННЯ ПАРИЖУ АРМІЄЮ БУРЖУАЗІІ.

"ВІДЧИТ" БОБЕРСЬКОГО У ЛЬОВІ.

(Спеціальна стаття до "У.Р.В." з Галичини.)

Перш всего, чому я зацікавився виступом професора Боберського у Львові.

Сам я жив в Канаді — в Едмонтоні, Вінніпегу, Форт-Віліямі і Торонто — від року 1914 до червня 1927. До політичних організацій в Канаді я не належав, але цікавився життям нашої імміграції до найменших подробиць.

Прочитавши нотатку в "Ділі" про те, що проф. Боберський прибув до Львова і в неділю, 26. лютого, дасть в салі Української Бесіди відчит про життя українців в Канаді, я аж зрадів, що довідаюся щось цікавого про життя наших робітників і фермерів за час моєї відсутності в Канаді. А воно цікавить кожного повернувшого з Канади через кілька літ, доки чоловік знову не звяжеться з тусемними умовами. Але кажу вам, що погано звяжеться я на відчитові Боберського. В Канаді чув я його відчит про воєнні події, здається, десь в 1920 році. Не дуже я ним вдовольняв себе, але мене наші інтелігенти все переконували, що так воно є, бо проф. Боберський є людиною наскрізь безсторонньою у своїому відношенні до всіх, отже нічого не закрити й не перекурити. Хоч тяжко, але повірив я. А тепер послушайте.

До салі Бесіди прийшла горстка тусемної інтелігенції (по нашому меценаси, радники та директори) і кілька студентів, які певно мріяли про виїзд до Канади, отже хотіли довідатися про життя в цій країні.

Увійшов до салі Боберський, без товариства і зразу за стіл. Положення яєсь дуже гупне. На салі тихо, ніхто у рукою не кивнув. Мені самою ніяково стало: чому-ж не привітають "гостя"? Але, думаю, це не моя річ. Боберський відчув це також і, щоби вийти з цього холоду, почав оправдуватися, що його ніхто не представив зібраному "паньству", а до того ще й час промови обмежили (?). Всі мовчать даві. Боберськом неприємно. Дивитися на присутніх, а вони на него. Скавав якийсь неспамний жарт, надіючись розвеселити присутне паньство, але такі нічого не вишло.

Почав свій відчит. Я слухав і починаю мимохіт зронити за професора, бо на салі сама сметанка (та ще й яка!), а він говорить немов ученикам, що починають вчитися географії, витрачає час на означення географічного положення Канади та американського континенту. На це стратив він яких 15 хвилин, але такі зразу договорились, чого він прийав. Означуючи полудневі границі Канади сказав, що на півдні лежать Злучені Держави. Границя суша і неурфіорфікована та без великого догляду сторожі. Хоча до Злучених Держав імміграція не впускають, то з Канади не тяжко перейти оборотним хлопцям, бо сторожа сторожить тільки на залізничних стан-

ціях і на автомобілевих дорігах, а поза тим... Ну, думаю, вже догадуєш, чого ти приїхав. Але жди.

Відтак почав кадити ладаном про устрій англо-саксонського світа. І це увійде ще. Відтак сказав кілька слів про нашу давню імміграцію, а за цим багато, багато слів про розподіл і поділ землі в Канаді. І отут почався цілий празник: Зараз кожний зрозумів, що пан професор певно приїхав як висланик якоїсь шифартової агенції, або колонізаційного товариства в цілі примановання імміграції до Канади. Мучився він над канадською землею, ділив її як міг, давав за 10 доларів по 133 морги, то все такі шановне паньство мзбуть не багато з того второпало, бо він чомусь поділив землю на стовпи, цеголки, квадратів і листочки. Я був в Канаді, але не чув про такий поділ ніколи, хіба тепер таке стало. Всі оті меценаси та радники тільки очі повисали, вали ї дивувалися, що це за такий дивачий поділ землі.

Імміграцію нашу, що переселяється до Канади, представив у відемний світлі, немов це таке велике відкриття або сенсація. Це-ж ніяка тайна, що в порівнянні з заходом, ми в своїй майже культурно відстали. Щоби про це знати, то не треба іхати сюди аж з Канади, про це ми знаємо такі тут, дома. В своїй характеристиці пан професор пішов так далеко, що мусів послужитися очевидною неправдою, бо сказав, що від початку нашої імміграції до недавня уряд завжди посилав на кожне весілля наших іммігрантів поліцію для того, щоби не билися. Я хотів сказати професорові, що говорив неправду, але залишив на кінець, щоби не сполохати його.

В Канаді є Народні Доми, сказав прелегент і на тим був бубкальним кінець. Є також фермери, багато фермерів, всілякі фермери. І про них він почав багато говорити, що всім їм дуже добре поводитися. Правда, мають і довги, але їх ніхто за довги не тисне. Мають вигідні сплати. Одно тільки нещастя має наш народ, і це те, що духовенства за мало і піано воно до Канади приїхало. Тепер є всілякі секти, є між ними й автокефалісти, але вони слабі, бо мають всего 16 осіб духовенства. Найсильніші одначе є греко-католики з єпископом Будкою, якими опікуються Французи. Є й інші секти, але вони також слабі. А церкви, прошу паньство, говорив далі прелегент, то не краєві. Тут є церква, а під нею салер (ніби пивниця по тусемному) і там відбуваються танці, забави, грають в бішлард, ну, одним словом соціально життя, а при вході до церкви то не тільки мені руку тисне хтось з старших, але навіть запитає, де я мешкаю, як-же.

Інтелігенція в цілій Канаді є всего 18, рента це самі інтелі-

гентри, які приїждять з старого краю і не можуть фізично працювати. Таких наших інтелігентів купують секти по 60 доларів і запрягають до праці церковної, з чого повстають сварки, але все одно єпископ Будка найдуший!

В Канаді є також 12 українських газет, і прошу паньство, всі вони вдержуються самою передлатою. Тут мене вже заскоботало сказати панові професорові, що я був також на фармах і знаю, як то оті всі газети ніби делегійного толку отримуються передлатою, коли їх висилається людям по п'ять літ даром! Або українська ліберальна газета з Вінніпегу, хіба вона отримуються з передлати читачів? Пощо говорити неправду?

В Канаді є пшениця, дуже багато пшениці. Є такі великі шпихлірі, що аж на 8 поверхів високі. А як є пшениця, то є й фермери. А як є фермери, то є й гроші. Тому власне треба, щоби все хтось з наших інтелігентів приїздив до Канади, то й грошей дістане для вашої "роботи" в старому краю. Правда, наші люди кажуть, що грошей не мають, але так воно не є, мають гроші в банках. От я дрихав, давав відчити, відтак приїхав пан-доктор Назарук, збирав гроші, давав відчити, і я знову також давав, відтак приїхав Кошиць, а відтак... відтак... (тут довго думав, не знав, чи задати небухика Бачинського) приїхав др. Константович. Ми мусимо опікуватися іммігрантами, бо Канада потребує ще багато населення, маючи тепер тільки 9 мільонів (як втя!). Зважте, мої паньство, що ми маємо вже в Манітобі чотири послі (забув, що мали вже!) і одного Лучковича з Альберти. І будемо мати ще більше, бо прошу паньство, Манітоба має 600 тисяч населення. З того 300 тисяч їде на міста, а 300 тисяч на фармах. А на фармах з тих 300 тисяч ми маємо величезну більшість. (Шкода, що нема там в Канаді Уда, а то достарчили-б кандидати!) Про нас навіть міністер Догерті задав на мирній конференції.

Тут меценаси осміхнулись, а я зятремтів, бо нагадав собі, як то наші пани це за Австрію все дурили нас відручним письмом шісаря так, як тепер професор вказує на Догерті. Гарні трушки на вербі, як-же.

Ми, прошу паньство, маємо у Вінніпегу навіть свої ресторани, до яких Англіїякі заходять їсти (правда, що добре сватанню). А наш чоловік має "Асторю" навіть на головній вулиці. А скелларів кілька в нас Українці, а товари їм гарно в тих скеллах покладати, тільки ї любуюсь.

За іммігрантів уряд дуже дбає. Але от останнього року впадло і піано воно до Канади приїхало, бо не мали де спати. А тепер вже знову можна іхати, може дозволу не буде. (Прекрасні вигляди, чи не правда?) Зрештою в нас є товариство опіки над іммігрантами і дозволяє мені паньство зложити вам (якраз в час!) привіт і на цю я скінчив.

Дискусії не буде. Як хто за-

хоче яких пояснень, то я буду тут ще кілька днів і радо кожному послужу.

На салі знову тихо, хоч би хто раз в долоні хляснув. Бачить Боберський, що знову ніяково зложилось, тому починає закінчувати нагово.

Я, прошу паньство, робив вську роботу і прошу тут разом з паном Заячківським робити також для добра нашої імміграції. Я вертаю до Канади і тому прошу паньство дозволити мені передати від паньства привіт нашим людям з товариства опіки над іммігрантами, хай вони знають (!) що ви тут робите!

Кількох меценасів бачучи, що не розв'яжуться як будь з прелегентом, кіаснули в долоні і то від нехотіння. На цім славний відчит скінчився.

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ЗБІЛЬШУЙМО ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ КАПІТАЛУ.

Широкий наступ капіталу на робітничу класу по країнах, де панує буржуазія, збільшення економічних і політичних утисків, кров відданих революційних борців у колоніальних країнах, а надто в Китаї, р'ішує ставити на порядок денний справу про зміцнення інтернаціональної солідарності й допомоги борцям революційної армії Заходу й Сходу.

Про нечуваний розмір цього терору свідчать такі дані: 1925 року — клясова юстиція й білий терор у країнах капіталу засудила на смерть 447 осіб, 1926 року засуджено трохи менше — 335 осіб, проте 1927 року тільки за 9 місяців буржуазний суд засудив на смерть аж 10,767 осіб.

Число забитих і замордованих по буржуазних тюрьмах за цей час теж досить вськрає. 1925 року таких жертв налічувано 11,853, 1926 року — 9,638, а 1927 року за 9 місяців — 21,813. Поранено й побито за 9 місяців 1927 року 43,264 осіб. Отже за 9 місяців минулого року загальне число жертв білого терору тільки страчених, замордованих або поранених доходить аж 75,844 осіб, чимала надзвичайно промовистого.

Але це ще не все. Адже, крім страчених, поранених і забитих, є ще величезна армія революційних борців, що мучаться по казематах, засуджені на довгий час, ба навіть на все життя, що мало чим ризніється від фізичного їхнього знищення.

1925 року арештовано 59,557 осіб, засуджено й ув'язнено 26,921 осіб; 1926 року арештовано 148,131, засуджено й страчено 17,952; за 9 місяців 1927 року арештовано 75,374, засуджено й ув'язнено 8,243. Ці числа достовірно яскраво малюють той жах, що маємо тепер по капіталістичних країнах, які, зважаючи на зростання революційної сили та на небезпеку від надто хиткого стану своєї могутності, звивають усіх заходів, щоби у потоках крові, через інквізиторське катування й просто вбивство, судом і без суду, прининити, бодай тимчасово, зростання революційного руху.

Але, коли по країнах Заходу брутальній лютості й свавільно білого терору буржуазія всіх капіталістичних країн силкується все-ж-таки надати форми, бодай відносної, законності, інсценує судові процеси, "утікання" ув'язнених тощо, то до колоніальних країн, а особливо революційного Китаю то-що, — облуду машкару буржуазії зрівнано цілком. Тут нема краю лютуванню буржуазії, для якої революційна боротьба в Китаї — рішуча ставка на право дальшого визискування багатомільонного колоніального народу, рішуча ставка на життя або смерть міжнародного імперіалізму.

Ось числа, що дають деяку можливість зрозуміти той кривавий кошмар, який пережи-

ває тепер революційний Китай. За 9 місяців 1927 року в Китаї забито 19,366 революціонерів, арештовано 31,598, засуджено на смерть 10,551.

Здавалося-б, що далі нема куди йти, а в тім білий терор в Китаї знову збільшився останнім часом і набрав ще жорсткіших форм, про що яскраво свідчать такі числа: 1925 року пересічно — 10, 1926 року — 552, 1927 року — 2,152 жертв на місяць. Число поранених і покалічених теж де-далі збільшується: 1925 року на місяць — 82 жертви, 1926 року — 357, а 1927 року — 3,506.

Тут треба підкреслити ще той факт, що ті самі числа, які характеризують теперішній стан білого терору в Китаї, свідчать про те, що коли мільйонними роками серед арештованих більша частина вироки припадала на ув'язнення на різні терміни, то тепер, при загальному зростанні арештованих, це число засуджених на смерть зростає неймовірно швидко.

Таке надмірне свавільне розбещення буржуазії всіх країн, такий нелюдський терор щодо революційних борців — потребує не аби-якої одностайності цілої трудової людности, якій дорога справа міжнародної революції, твердой непохитної пролетарської солідарности світовим маштабом, яка-б дала змогу міжнародній армії революційних борців успішно кінчити в капіталістичних країнах боротьбу за міжнародно пролетарську революцію.

Що інтернаціональну солідарність треба здійснювати під гаслом зміцнення наших модерніських організацій, поширення лави мовців, а також збору пожерт на допомогу революційним борцям, що мучаться по казематах капіталістичних країн, і їхнім родинам, які теж знають переслідувань і економічних утисків від буржуазної влади.

Ми мусимо пам'ятати, що допомагаючи й сприяючи Міжнародній Організації Допомоги Революціонерам, ми тим самим сприяємо дальшому зростанню революційного руху, дальшому зміцненню сил міжнародної пролетарської революції.

Я. Муценек.

ПРИСЛАЙТЕ СТАРУ АДРЕСУ.

Коли переїдете з одної місцевости до другої або перенесете з одного помешкання до другого, то не забудьте повідомити зараз нашу адміністрацію, аби змінила Вашу адресу. При цім не вистарить подати тільки нову, але конче потріб-но подати і стару Вашу адресу.

ЖИТТЯ ШЕВЧЕНКОВЕ.

(Докінчення.)

Не мед було життя Шевченкові в далеких степах Оренбурзьких. Тужив за рідними людьми, рідною Україною. Зовсім інша природа. Ні одної тобі деревини нема. Самий степ. Ні на чому спочити окові, ні на чому спиннитися. Тільки тим і жив, що от приїде почта і принесе якусь вістку з рідного краю, від друзів, від близьких людей. Та ба! Приходила почта, людям були листи, а Шевченкові — нічого. Оце було йому гірше від усіх кар лютого начальства — що свої, приятелі забули.

І ось увесь свій жал, усьо туту свою спинував Шевченко у своїх поезіях, що мусів писати нишком, потаємні й ховати за халаву. Так він розмовляв сам із собою. Набралося згодом кілька таких "захлаявних книжечок" його поезій.

Тільки й того, що Шевченко, як колись у дитинстві, — знову ховався у бур'яні та відводив душу піснями-словами. Тепер він жив у касарні разом з усіми салдатами, де вже годі було сісти надписати, чи то почитати. А тут іще щоденна муштра, а тут усе нагадають та доказують — хоч з мосту та в воду. Офіцери че-

плялися до кожної дурниці — не так стоїть, не так "козириув". Труслив раз-у-раз, чи немає в його, часом, чим писати. Так за ним назиріли нишпоркою й ходили. Де вже там писати! Нічого нового він тут за весь час не написав. Тільки переробив такі якось написану ще в Орському "Москалеву Криницю". А такі не втерпів, щоб зовсім не писати! Несила була!

Заслання, а надто в Новопетровських форті, було поетові нашому як справжній домовина. Один знайомий Шевченків так писав про його: "Під салдарську шапку взяли Шевченка веселого, бадьорого, дужого, з густим руським волоссям, а з під тієї шапки повернувся він з сивою бородою, з зовсім лісою головою і пропаним навиком здоров'я".

Найкраща доба життя людського пішла марно. І це в такої людини, як Шевченко! Які скарги душі своїй він-би розкрив перед людьми, яку невмірущу поезію дав-би ще Україні і цілому світові за цей час! А йому затуляно рот! Так обрабували людську душу великого поета! Це був злочин царського російського самодержавства проти українського народу і проти всесвітньої культури.

Нарешті, як помер цар, Микола, Шевченка повернуто з засланця, та не додому, на Україну, а в Росію, в Петербург, та й то не зразу, а ще піддержали пів-рок в Нижньому-Новгороді.

А потім як стій приходить звістка, що жити йому й у Петербурзі не можна. Насилу й цю

заборону зняли, та не зняли з його аж до самої смерті — догляду поліції...

Якого треба було великого серця, якої святості, людської душі, щоб те все витримати! Шевченко не зрадив себе і свої мрії молоді. Не піддався. Він тільки упевнився, що з гори нічого ждати, ніякого добра, а треба "миром — громадло збудити хиревну волю". Щоб не був народ, як тая слухняна худоба безвольна, треба на сторожі коло його поставити вільне слово людське, що розбурхало-б приспану людську свідомість. Нарешті з Петербургу 1853 р. дано йому дозвіл поїхати у рідний край. Та й тут йому без прикрити не обійшлося. Якось у компанії почав Шевченко розповідати про ченців-монахів. "Наче навмисне саме там був жандармський ротмістр.

— Про вас кажуть, що ви богдохульствуете, — сказав жандарм.

— Може й кажуть!... — відповів поет, — про мене можна всячину плести, бо я чоловік уже "патентований", от про вас так певно що нічого не скажуть". Знову поехали Шевченка в Черкаси, а потім у Київ, де вже випущено. Отак і на Україні було поетові не краще, як на чужині. Повсякчас був він під загрозою нового знущання. Тож і вирушив він знову до Петербургу.

У Петербурзі поет заходився складати книжкї школярів для народу, для навчання українською мовою. Уложив "Букваря". Задумав

велике видання малюнків природи України. Та це вже видко було записно...

Усі ці повсякчасні поневіряння та наруги таки доконали Шевченка. Серце не камінь. Хоч якої крем'язної вдачі був наш поет, та й йому після такого тяжкого життя, після самотности забалося спокою, теплого захисту. Він стільки вистраждав! Почував, що вже не доводило йому вивкувати і хотілося наприкінці відпочити. А от не судилося! Ні з ким було "сісти хліба з'їсти". Він нездужав іще з осені 1860 р., а далі в його прокинулася водянка і звел в труну. Дня 10. березня 1861 року о 5 години вранці він помер.

Мертвого поета добре пошанували. Похорон був урочистий, як і належало ховати Шевченка — по старому звичаю козацькому.

Перше поховано Шевченка в Петербурзі, а тимчасом почали клопотатися у начальства про дозвіл перевезти тіло поета з Росії на Україну, щоби сповнити його волю — щоби видко було йому широкого поля лані і Дніпро! На березі Дніпра мріяв він поставити собі "хату і кімнату" і доживати в ній віку. Отож як було виправлено дозвіл на перевіз поета з Росії, червоною китайкою вкрито труну, перевезено з Петербургу до Києва, а звідти Дніпром до Черневої Гори біля Канева. По старому звичаю козацькому насипано високу могилу, щоб вона з вітром про поета возирала.

В. Коряк.

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передлатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпегу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фермерської молоді.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передлати!

На цілий рік передлати вносити тільки 50 центів.

Подіючись числом 5 ц. Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

THE YOUTH'S WORLD Pritchard & McGregor Sta. Winnipeg, Man.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВАТЮ.

Biederer, Man.

Дня 11 березня ц. р. відзначено в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу 67. роковини смерті Тараса Шевченка величавим концерт-митінгом.

В нас кожного концерту зала Укр. Роб. Дому заповнена по береги, а вже про святкові концерти — нема що й казати. Ще в сьомій годині зала була заповнена ширше, а надворі товпилися кілясот людей, які з жадним диванням на двері Укр. Роб. Дому, — та мусили погодитися з дійсністю, що в салі нема місця. Хоч бери тай розбудовувай дім.

В годині восьмій відігрався куртизанський концерт, який виконав образ Тараса в піаністичному хору. В хорі брали участь всі студенти Вищого Освітнього Курсу разом з місцевими хористами. Всіх було поверх сто душ. Хором упралав в. І. Карач.

Нараз покотилися по салі голос пісень, наче відомий далекого грому. Залувала з сотні гудів: "Як умру, то покажите мене на могилі, серед степу широкого да Вкраїні мий. Шоб лани широкі і Дніпро і кручі було видно, було чути, як реве ріучий". Це пісня, яку зложив наш немирущий поет, Шевченко. Всі присутні вислухали "Заповіт стовчів". Далше слухали пісню в декламаційній формі, переважно з творів Тараса Шевченка, як "Іван Гус", "Огні горіть", "Послание", "Топола", "Мені тринадцятий минав" і два власні куєні "Півня Дамы" і "Серенада". Останні два куєні виконала перша Дівоча Мандолінова Орхестра під проводом т. Гуцуляка. Про артистичні здібності Дівочої Мандолінової Орхестри з жадним говоримо тому, що вона перебрала цілу Канаду від моря до моря й майже в кожній місцевості, де є наші організації, товариші й товаришки мали змогу почути чарівні пісні.

На позачасній програмі виступив з рефератом т. І. Сембай, учитель В.О. К., який говорив про життя Тараса Шевченка. Реферат був дуже цікавий і оригінальний. Референт зробив короткий нарис історії українського народу від дванадцятого століття аж до епохи Шевченка. Він переконливо, як громадині віками український народ польська шляхта й московські бори.

В додатку до цього, українських селян гнобили ще й "своя власна" козацька старшина. Вона при допомозі польських та московських поміщиків запроваджувала на Україні кріпацький лад. Промовець навівав історію українського народу з історією життя Тараса й показав, в яких невимовно тяжких часах працював наш поет. Шевченко підняв голос протесту проти соціального й національного гнету тоді, коли російський абсолютизм був на вершці своєї розвинути. На таке велике діло могла відважитися тільки людина з сильним характером Тараса.

Публіка нагородила промовця довготривалими оплесками.

Далше слухали друга частину програми, яка складалася з декламацій: "Півня", "Луни невольничий", "Іван Шайков", пісню "Хустина", скрипкового сола т. Н. Гуцуляка та дох томок Д.М.О. — "Розері", "Тузак, тузак".

МАЙНЕРІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

Вейн, Алта.

Вірю, що кожний майнер в західній Канаді знає, що першого квітня 1928 р. кінчатся угода між майновласниками а майнерами, яку запропонував а закончив, проти волі майнерів (не давши під референдум), реферат В. Шерман, президент комітету майнерів у цілому дистрикті. Оскільки сказав про надолгожданий борець а закончив майнерів висувався до юнії, бо в протиположні разі майновласники обирали платню.

Слідуючим промовцем був Кид Борис. Він говорив коротко й ясно, бо присутні тупали ногами від пробибачої студент. Він пояснив, як корупційні провідники Ю.М.В. оф А. знімали майнерську юнію, і як вони саботажують тепер одностій фронт.

Після того почалося висування до юнії, і за кілька хвилин вислали 122 майнерів. Зараз вибрано по одному представникові з кожної майни до комітету скали платні.

Тепер скажу слово до тих, які не записалися до юнії. Товариші майнерів! Хто з вас у Вейн, Алта, не є членом М.В.Ю. оф К., то віддайте свої імена як найкраще до відділового секретаря. Зробіть це ще цього місяця, тоді майновласники будуть бачити, що вони мають до діла з громадською організацією людей. Голі нам бути далше без організації! Треба, щоб майнери в цій місцевості організувалися до першого квітня сто процент.

Робер.

ФІЛЬМА "ТАРАС ШЕВЧЕНКО"

Кобалт, Онт.

Дня 20. лютого ц. р. прибула до нашої місцевості фільма "Тарас Шевченко", яку показувано у фінляндській салі. Девя була переповнена, так що деякі мусили цілий час стояти. Майже всі українці цієї місцевості були на виставі, а також було багато фінляндців і Англіяців. Наші товариші пояснювали зміст фільма в англійській мові.

Перед розпочаттям показування виступив з промовою т. І. Унгурян, який іде з фільмом. Він говорив про життя Тараса Шевченка, про його працю та страждання під поміщицько-кріпацьким ладом. Також говорив про героїську боротьбу селян і робітників за Україну за звільнення остяків томог кріпацького ладу. "Ім довелось виплатити кілька років-на боротьбу з контрреволюцією. Під останню останню перемогу вони припустили до відбудовання знищеного господарства. Почалось культурне будівництво, частинкою якого є фільма "Тарас Шевченко", що показується тепер по всіх місцевостях Канади.

Говорив також про Робітничі Запозогові Товариства та його значення для робітників і зважав присутніх ставати в ряди товариства. Закликав робітників читати робітничу пресу, а іменно "Українські Робітничі Вісті" й "Робітничий".

Фільма зробила дуже гарне враження на місцевих робітників. Та згадка останнього довший час в пам'яті тих, що її бачили. Довго ще будуть балакати про життя українського бунтаря-поета та про невимовно тяжкий, панцирний лад, під яким стогнали мільони селян-кріпаків. Це картина, яка наводить жак навіть на теперішнього вільного раба.

На закінчення скажу, що побачити таку фільму є великим скарбом, і коли вона прибула до вашої місцевості, то уважайте, щоб не опустити нагоди.

Я. Кучарський.

ЦІКАВА ЛЕКЦІЯ.

Вейн, Алта.

В неділю, 26. лютого ц. р. відбулась у Вейн досить интересна лекція, яку дав т. Андрій Черчук на тему "Організація і робітничий клас".

Бесідник, хоч просто, але ясно і зрозумілою мовою розказав присутним, що значить бути організованим, а що неорганізованим. Організованих 1,000 людей робить більше, ніж 10,000 неорганізованих. Згадав, як люди організувалися в давніх феодальних часах під назвою "цехів".

Тов. Черчук пояснив присутним, яка організація корисна для робітничого класу, яка некорисна; а який спосіб треба організуватися, і яку користь приносить організації. Прикінці згадав коротко про ТурФДМ і його завдання. Також пригадав при-

ЖЕРТВИ НА В.О.К.

Естевана, Онт.

Дорогі Товариші! Послаю Вам від нашого відділу Р.З.Т. \$12.80 на піддержку Вищого Освітнього Курсу в Вінніпегу.

Щі гроші зібрано наше товариство 26. лютого ц. р. від час спільної вечері в Т. Тнатчука. Тов. І. Швіткія пояснив ціль В.О.К. і закликав присутніх, щоб жертвували на піддержку справи гідної попертя кожного робітника й робітнички.

На заклик т. Швіткія відгукнулася наступні товариші: по \$1.00 Т. Яківчук, Е. Яківчук, І. Палійчук, І. Шелітка, А. Клим, Н. Гнатчук, І. Курганевич; по 50 ц.: Ю. Курганевич, С. Соконос, А. Соконос, Ж. Маршешевський, Н. Шелітка, Д. Луцій, Г. Стожрук, Н. Романовський, Д. Лазаревич; по 25 ц.: Д. Гузда, К. Гузда, М. Палійчук, І. Давидишин, І. Маршешевський; В. Соконос 5 ц. Разом \$12.80. Всім жертводавцям щира подяка.

Т. Яківчук.

БОРОТЬБА ПРАЦІ З КАПІТАЛОМ!

ДРАМАГУРТКОК ВІДДІЛУ ТУРФДІМ У ВІННІПЕГУ

відограє

В СУБОТУ, 17. БЕРЕЗНЯ 1928 РОКУ

В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ

прекрасну драму на 5. дій письменника Октава Мірбо

Син проти батька

Всі робітники і робітнички обов'язково повинні побачити цю глибоку й високомистецьку драму, бо в ній побачать своє власне життя й боротьбу праці з капіталом. Письменник в присутній, зрозумілій нам формі представив в згаданій драмі робітничу недолю дуже вірно. Цю драму грають роками найкращі театри світа з великим успіхом, а наш Драматичний Гурток докладає всіх старань, шоби вона випала найкраще. Участь бере поверх 60 осіб. — приходьте сім'ї і кланче інших!

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП: 50, 40 І 25 ЦЕНТІВ.

Тикети можна дістати кожного вечера в буфеті Укр. Роб. Дому, а в день концерту при касі.

В НЕДІЛЮ, 18. БЕРЕЗНЯ 1928 Р., В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ ВІДБУДЕТЬСЯ В УКР. РОБ. ДОМІ

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

НА СПЛАТУ ДОВГУ ДРУКАРНІ І ШКОЛИ.

Лоскар, Алта.

Дорогі Товариші! Послаю Вам \$5.75, які я зібрав на ліст ч. 2872, на сплату друкарні й школи. На ту ціль жертвували наступні товариші: по \$1.00: О. Семко, Ф. Василік; по 50 ц.: Л. Зоук, М. Оніщук, І. Бобер, Рудик, С. Чубик; по 25 ц.: І. Оралеків, В. Лехік, Г. Вільям, Т. Крашевський (і одне ім'я нечитке). Разом \$5.75.

О. Семко.

КОНЦЕРТИ І ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.

Товариші робітники й фармери Вегревилу й околиці! Коли вам цікаво довідатися, як жили українські селяни в Галіччї в часі війни від 1914 до 1920 р., то старайтеся прийти численно до Укр. Роб.-Фарм. Дому у Вегревил в четвер, 22. березня (марта), а побачите надзвичайно цікаву драму п. н.

ПОБІРАЛИСЬ.

Побачите, як польсько-шляхетський клас давали шлюб українським молодцям. Початок в годині 8.30 вечером. Чекаємо на Вашу численну участь.

ДРОМГЕЛЕР, АЛТА.

Отчим повідомляємо всіх українських робітників і робітнички Дромгелері й околиці, що святкування десяти річчя ТурФДМ відбудеться в днях 24. і 25. березня в Укр. Роб. Домі в такій порядку: В суботу відігратиметься драма в 4-ох діях п. н.

ДВА СВІТИ.

а в неділю вечером відбудеться

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

Підчас концерту буде виконалений реферат про збудовні ТурФДМу. Тож обов'язком кожного робітника й робітнички прийти на згадані підприємстві й зацікавлені своїм підприємством до так дорогої нам всім організації як ТурФДМ.

Заряд.

ПРИМІР ГДІНІЯ НАСЛІДУВАННЯ.

Ді Пес, Ман.

Дорогі Товариші! З цим листом залучаю чек в сумі \$14.00, який дарує членкиня нашого відділу Р.З.Т., т-ка Марія Холячук, на Приютний Дім. Це той самий чек, який ми виплатили їй, як допомогу за час її недуги в місяці березні минулого року.

На наше запитання: чому вона не ужила того чека на свою потребу, і чому держала так довго, ми дістали відповідь, що вона держала на доказ і переконання других товаришок і товаришів, котрі не є членами Робітничого Запозогового Товариства та не вірять, що Роб. Зап. Товариство виплачує своїм членам і членкиням допомогу в часі їх слабості, або каліцтва. І шоби їх переконати, показувала їм того чека. Домашні обставини це не заставляють брати допомогу, то т-ка дарує тепер на Приютний Дім.

Отже це вже другий член нашого відділу дарує свою допомогу на Приютний Дім і думаємо, що й інші так зроблять, яким допомога окажеться потрібною. Коли-б так в кожній відділі, то до осені на нашій власній фермі пишався-б прегарний Приютний Дім.

Заряд.

ПОРТ АРТУР, ОНТ.

Заряд.

З нагоди десятилітнього існування ТурФДМ, Драматург при відділі в Порт Артур відіграє в суботу, 24. березня в Укр. Роб. Домі дуже зворухуючу драму на 4 дії

"ЗА ПРАВДУ І ВОЛЮ НАРОДА".

Початок в годині 8.30 вечером. Вступ 35 центів.

В неділю, 25. березня Драматург устроє

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

Програма концерту дуже багата. Також будуть говорити промови про збудовні нашої організації.

Робітники і робітнички! Приходьте як найчисленніше.

Початок в годині 8.30 вечером.

Заряд.

ДІ ПЕС, МАН.

Драматург відділу ТурФДМ у Ді Пес, Ман, відіграє в середу, 28. березня, в У.Р.Д. гарну комедію-оперету М. Кропівницького в 3-ох діях п. н.

"ПЕРЕХИТРИЛИ".

Хто не полінеться прийти на це представлення, той не покаже. Ціні тикетів умірковані. Початок точно в годині 8.30 вечером.

ІСТ КИЛДОНАН, МАН.

В суботу, 17. березня, Драматург при Укр. Роб. Домі відіграє дуже гарну й смішну комедію на 4. дії Г. Цеганського п. н.

"СОКОЛИКИ".

Приходьте численно, а не пожакуйте, бо аматори докладають старань, шоби комедія випала якнайкраще. Початок в годині 8.30 вечером. Вступ для дорослих 35 ц., а для дітей 25 ц.

САСКАТУН, САСК.

Драматичний гурток відділу ТурФДМ з Прогром, Саск., відіграє в п'ятницю, 23. березня в Укр. Роб. Домі в Саскатуні відому драму на 5. дії І. Тобілевича п. н.

"БЕТАЛАНАНА".

Приходьте громадню побачити цю немирущу драму у виконанні фармерських аматорів і аматорок. Це дуже різкі гості у нашому місті. Початок в годині 8.30 вечером. Вступ 40 і 25 центів.

МУС ДЖО, САСК.

В ч. 27. "У.Р.В." було поміщено оголошення з Мус Джо, що 18. березня відбудеться концерт-митінг в Укр. Роб. Домі з нагоди десятирічного ювілею ТурФДМ. Цей концерт-митінг відігрався на 25. березня тому, що в той день буде відбудуватися ювілейний день по цій Канаді.

Тож проситесь всіх прийти на 25. березня до Укр. Роб. Дому і взяти участь у святі.

Українське організоване робітничтво в Мус Джо, святкуватиме в суботу, 17. березня, роковини смерті Тараса Шевченка виставою в Укр. Роб. Домі відомої поеми Шевченка

"ГАЙДАМАКИ".

Початок в годині 8-їй вечером. Вступ 35 центів.

В неділю, 18. березня, відбудеться з нагоди Міжнародного Дня Роб. Оборони

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ-МИТІНГ.

Початок в годині 8.30 вечером. Всі робітники й робітнички повинні обов'язково прийти і взяти участь в згаданих святах.

ПОРТ АРТУР, ОНТ.

З нагоди десятилітнього існування ТурФДМ, Драматург при відділі в Порт Артур відіграє в суботу, 24. березня в Укр. Роб. Домі дуже зворухуючу драму на 4 дії

"ЗА ПРАВДУ І ВОЛЮ НАРОДА".

Початок в годині 8.30 вечером. Вступ 35 центів.

В неділю, 25. березня Драматург устроє

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

Програма концерту дуже багата. Також будуть говорити промови про збудовні нашої організації.

Робітники і робітнички! Приходьте як найчисленніше.

Початок в годині 8.30 вечером.

Заряд.

ІСТ КИЛДОНАН, МАН.

В суботу, 17. березня в годині 8-їй вечером відбудеться в Укр. Роб. Домі в Іст Килдонан почваюча лекція про венеричні недуги, яку виконає д-р Часний при допомозі світляних образків.

Приходьте громадню, кланче своїх знайомих. Вступ за добродіяльними датками. Вступ для дітей лише 16. років заборонений.

ПОШКУЮУ в важній справі свого швагря Николу-Голіча з села Васильківського, повіт Густин, Галіччина. Прошу писати на адресу: Harry Todork, 1179 Drouillard Rd., Ford City, Ont.

СПРАВА КНИЖОК ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ В ЕДМОНТОНІ.

Подіаємо відомо всім робітникам і фармерам і їх організаціям в Альберті і Бритиш Колонії, що при Укр. Роб. Домі в Едмонтоні, Алта., відкрито переплетню книжок. Хто з організації, або з поодинокими товаришами має книжки для опера, хай посилає їх на адресу Укр. Роб. Дому в Едмонтоні:

Українian Labor Temple, 10628 — 96th St., Edmonton, Alta.

Міжнародний День Роб. Оборони!

СТАРАННЯМ КАНАДІЙСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ ОБОРОНЧОЇ ЛІГИ у ВІННІПЕГУ ВІДБУДЕТЬСЯ


В НЕДІЛЮ, 18. БЕРЕЗНЯ, О ГОДИНІ 3. ПО ПОЛУДНИ,

В ГЕРІК ТЕАТРІ, ПРИ ГЕРІ СТІТ

Концерт-Мітінг

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ РОБІТНИЧОЇ ОБОРОНИ, А РІВНОЧАСНО ДНЯ ПАРИЗЬКОЇ КОМУНИ.

В КОНЦЕРТІ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ



ПЕРША ДІВЧОЧА МАНДОЛІНОВА ОРХЕСТРА Вінніпегського Відділу Секції Молоді ТурФДМ під проводом т. Н. Гуцуляка.

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ ДУЖЕ БАГАТА І ЦІКАВА.

Про значення Паризької Комуни і Міжнародного Дня Робітничої Оборони промовлятиме кілька промовців. Буде це велике робітничке свято-митінг, у якому повинні взяти участь всі свідомі робітники й робітнички міста Вінніпегу.

ПРИХОДІТЬ НА ЧАС, ЩОБ ЗАСТАТИ МІСЦЕ В САЛІ

ПРИМІР ГДІНІЯ НАСЛІДУВАННЯ.

Ді Пес, Ман.

Дорогі Товариші! З цим листом залучаю чек в сумі \$14.00, який дарує членкиня нашого відділу Р.З.Т., т-ка Марія Холячук, на Приютний Дім. Це той самий чек, який ми виплатили їй, як допомогу за час її недуги в місяці березні минулого року.

На наше запитання: чому вона не ужила того чека на свою потребу, і чому держала так довго, ми дістали відповідь, що вона держала на доказ і переконання других товаришок і товаришів, котрі не є членами Робітничого Запозогового Товариства та не вірять, що Роб. Зап. Товариство виплачує своїм членам і членкиням допомогу в часі їх слабості, або каліцтва. І шоби їх переконати, показувала їм того чека. Домашні обставини це не заставляють брати допомогу, то т-ка дарує тепер на Приютний Дім.

Отже це вже другий член нашого відділу дарує свою допомогу на Приютний Дім і думаємо, що й інші так зроблять, яким допомога окажеться потрібною. Коли-б так в кожній відділі, то до осені на нашій власній фермі пишався-б прегарний Приютний Дім.

Заряд.

ПОДЯКА ГОЛ. ЗАРЯДОВІ Р.З.Т.

Евінюкс, Б. К.

Отчим складаю щира товариську подяку Головному Зарядові Р.З.Т. за виплату мені допомоги в сумі \$22.00 за час моєї слабості. Рівночасно дякую опікунам хорих, що мене відвідували.

На закінчення взявмо всіх товаришів і товаришок по праці: Вступайте всі до Р.З.Т., бо тільки ця організація дасть вам належну моральну опіку й матеріальну допомогу в часі слабості.

Н. Мазенко.

ПРИМІР ГДІНІЯ НАСЛІДУВАННЯ.

Ді Пес, Ман.

Дорогі Товариші! З цим листом залучаю чек в сумі \$14.00, який дарує членкиня нашого відділу Р.З.Т., т-ка Марія Холячук, на Приютний Дім. Це той самий чек, який ми виплатили їй, як допомогу за час її недуги в місяці березні минулого року.

На наше запитання: чому вона не ужила того чека на свою потребу, і чому держала так довго, ми дістали відповідь, що вона держала на доказ і переконання других товаришок і товаришів, котрі не є членами Робітничого Запозогового Товариства та не вірять, що Роб. Зап. Товариство виплачує своїм членам і членкиням допомогу в часі їх слабості, або каліцтва. І шоби їх переконати, показувала їм того чека. Домашні обставини це не заставляють брати допомогу, то т-ка дарує тепер на Приютний Дім.

Отже це вже другий член нашого відділу дарує свою допомогу на Приютний Дім і думаємо, що й інші так зроблять, яким допомога окажеться потрібною. Коли-б так в кожній відділі, то до осені на нашій власній фермі пишався-б прегарний Приютний Дім.

Заряд.

ПОДЯКА ГОЛ. ЗАРЯДОВІ Р.З.Т.

Евінюкс, Б. К.

Отчим складаю щира товариську подяку Головному Зарядові Р.З.Т. за виплату мені допомоги в сумі \$22.00 за час моєї слабості. Рівночасно дякую опікунам хорих, що мене відвідували.

На закінчення взявмо всіх товаришів і товаришок по праці: Вступайте всі до Р.З.Т., бо тільки ця організація дасть вам належну моральну опіку й матеріальну допомогу в часі слабості.

Н. Мазенко.

ПРИМІР ГДІНІЯ НАСЛІДУВАННЯ.

Ді Пес, Ман.

Дорогі Товариші! З цим листом залучаю чек в сумі \$14.00, який дарує членкиня нашого відділу Р.З.Т., т-ка Марія Холячук, на Приютний Дім. Це той самий чек, який ми виплатили їй, як допомогу за час її недуги в місяці березні минулого року.

На наше запитання: чому вона не ужила того чека на свою потребу, і чому держала так довго, ми дістали відповідь, що вона держала на доказ і переконання других товаришок і товаришів, котрі не є членами Робітничого Запозогового Товариства та не вірять, що Роб. Зап. Товариство виплачує своїм членам і членкиням допомогу в часі їх слабості, або каліцтва. І шоби їх переконати, показувала їм того чека. Домашні обставини це не заставляють брати допомогу, то т-ка дарує тепер на Приютний Дім.

Отже це вже другий член нашого відділу дарує свою допомогу на Приютний Дім і думаємо, що й інші так зроблять, яким допомога окажеться потрібною. Коли-б так в кожній відділі, то до осені на нашій власній фермі пишався-б прегарний Приютний Дім.

Заряд.

ПОДЯКА ГОЛ. ЗАРЯДОВІ Р.З.Т.

Евінюкс, Б. К.

Отчим складаю щира товариську подяку Головному Зарядові Р.З.Т. за виплату мені допомоги в сумі \$22.00 за час моєї слабості. Рівночасно дякую опікунам хорих, що мене відвідували.

На закінчення взявмо всіх товаришів і товаришок по праці: Вступайте всі до Р.З.Т., бо тільки ця організація дасть вам належну моральну опіку й матеріальну допомогу в часі слабості.

Н. Мазенко.

ПОДЯКА ГОЛ. ЗАРЯДОВІ Р.З.Т.

Евінюкс, Б. К.

Отчим складаю щира товариську подяку Головному Зарядові Р.З.Т. за виплату мені допомоги в сумі \$22.00 за час моєї слабості. Рівночасно дякую опікунам хорих, що мене відвідували.

На закінчення взявмо всіх товаришів і товаришок по праці: Вступайте всі до Р.З.Т., бо тільки ця організація дасть вам належну моральну опіку й матеріальну допомогу в часі слабості.

Н. Мазенко.